

Wet Sociale Werkvoorziening:

VVD komt op voor zwaar gehandicapten

In de vorige VVD-Expresse heeft de nodige informatie gestaan over de wijziging van de WSW en het waarom van die wijziging. Inmiddels is het alom bekend geworden, dat er rond dit wetsontwerp en het daarop te enten kabinetsbeleid – gesteund door de VVD – een politiek conflict ontstond. Nadere uitleg is gewenst, omdat ten onrechte het beeld is ontstaan, dat het alleen om een financieel probleem ging. Integendeel, het ging om een belangrijk inhoudelijk verschil. Het financieel probleem was daaraan ondergeschikt. Waar ging het om? Het kabinet had voorgesteld om het aantal WSW-werknemers te beperken. Een personeelsstop dus. Zowel de VVD als het CDA hebben deze maatregel ondersteund, vanwege de ontwikkeling in de sociale werkvoorziening (zie vorige VVD-Expresse nr. 27). De VVD had daar echter de voorwaarde aan verbonden dat een bepaalde categorie gehandicapten, de zwakbegaafden, van die maatregel niet de dupe zou mogen worden. Dit omdat er ook een tekort aan plaatsingsmogelijkheden is in ondermeer de dagverblijven. Bij een algehele personeelsstop is het namelijk bepaald niet denkbeeldig, dat een aantal geestelijk gehandicapten daardoor geen plaats zou krijgen, hetgeen zeker niet in het belang zou zijn van de betrokkenen maar ook niet in het belang van de ouders van geestelijk gehandicapte kinderen. Binnen de financiële taakstelling zoals die in de begroting '84 was neergelegd – overigens met medeweten van het CDA – kon de door de VVD gestelde randvoorwaarde alleen ingelost worden door de personeelsstop niet te laten gelden voor de zogenaamde B-categorie (dit zijn personen die niet of nog niet voldoen aan de criteria die voor de S.W. gelden). Het kabinet had daarom voorgesteld om nieuwe instromers een plaatsing te geven met behoud van de uitkering. Het CDA vond dat het arbeidscontract en loon gehandhaafd diende te worden. De VVD koos dus voor onbeperkte plaatsingsmogelijkheden op basis van uitkering boven beperkte plaatsingsmogelijkheden met loon. Was dit verschil van inzicht dan niet op te lossen geweest, en waarom liep dit politiek geschil zo hoog op? De CDA-fractievoorzitter weet dit aan een samenloop van omstandigheden, aldus de media. Wellicht doelde hij op het feit dat de CDA-woordvoerder geheel tegen de bedoeling in, reeds in eerste termijn de bewuste motie in diende, omdat zij werd uitgedaagd door de oppositie vanwege een elders door haar gedane uitspraak. Zo kwam er, nogal tactisch, een schot voor open doel van de oppositie te liggen en werd de politieke speelruimte verspeeld. Bovendien had het CDA zich onvoldoende de consequentie van deze motie gerealiseerd n.l. een beperking van het aantal plaatsingen in de B-categorie. Daarenboven waren de financiële consequenties niet gering: geen 10 miljoen zoals beweerd doch 45 miljoen structureel.

Zowel het inhoudelijke als het financiële bezwaar leidde ertoe dat de staatssecretaris de motie moest ontraden. Vanaf dat moment heeft het CDA getracht het gezicht te

redden, door eerst de inhoud van de motie af te zwakken en later met nadere compromis-voorstellen te komen. Daarin was de VVD in het geheel niet gekend waardoor er wederom een irritatie ontstond. Inmiddels is de behandeling van het wetsvoorstel opgeschort en heeft het kabinet aan de Kamer een brief gestuurd, waarin op de drie VVD-bezwaren tegemoet gekomen wordt:

- Inhoudelijk:** zoveel mogelijk plaatsingsmogelijkheden voor de geestelijk gehandicapten wordt uitgangspunt.
- Gedrag:** de VVD gaat nu als volwaardige gesprekspartner overleggen met CDA zodat wij ons stempel op de einduitkomst kunnen drukken. (En zo hoort het ook tussen coalitiepartners)
- Bedrag:** het kabinet heeft duidelijk gemaakt dat alleen financiële compensaties geaccepteerd worden die op steun van beider fracties kunnen rekenen. Belangrijk, want de structurele dekking van het aanvankelijk CDA-compromis was twijfelachtig.

(Voor nadere informatie: mr. G.B. Nijhuis, tel. 070-614911, tst. 2548.)

Middenschool

De middenschool heeft de laatste weken sterk in de belangstelling gestaan. Voor de beoordeling van de gebeurtenissen is van belang wat het Regeerakkoord over de middenschool zegt.

Twee passages zijn van belang:

- Gezien het feit, dat het in deze regeerperiode gaat om overleg en experimenten, is het probleem van de keuze tussen één- of meersporigheid in het voortgezet onderwijs... niet aan de orde.
- De discussie over de toekomstige structuur voor het voortgezet onderwijs wordt voortgezet. Het overleg met het onderwijsveld over de nota Voortgezet Basisonderwijs en over de Uitwerkingsnota Tweede Fase Voortgezet Onderwijs zal in 1983 worden voltooid. De conclusies, die mede naar aanleiding van dit overleg zullen worden getrokken, worden bij Wetsvoorstel aan het parlement voorgelegd *ter regeling van de bekostiging van de projecten en experimenten*. Op basis van deze wet zal het ontwikkelings- en vernieuwingsbeleid worden gevoerd en zullen experimenten en projecten worden geëvalueerd door een onafhankelijke instantie.

De VVD-fractie is op grond van het Regeerakkoord van opvatting dat experimenten en projecten middenschool/voortgezet basisonderwijs hun grondslag moeten vinden in de wetgeving, die op grond van datzelfde Regeerakkoord aan de Staten-Generaal zal worden voorgelegd. Een dergelijk wetsontwerp moet nog bij de Tweede Kamer worden ingediend. Uitbreiding van het aantal experimenten nu staat dus in de ogen van de VVD-fractie haaks op de afspraken in het Regeerakkoord.

Toch heeft Minister Deetman vorig jaar tien nieuwe middenschoolexperimenten extra (boven het toen

bestaande aantal van 14) toegewezen, waardoor het totaal aantal middenschoolexperimenten op 24 kwam.

In de ogen van de VVD was dus de beslissing van Minister Deetman strijdig met het Regeraaccoord. Om die reden stelden de fractieleden Franssen en Evenhuis tot twee keer schriftelijke vragen.

In de beantwoording van de laatste serie vragen zegden de bewindslieden van Onderwijs en Wetenschappen toe alvorens te beslissen over verdere uitbreiding van het aantal experimenten in overleg te zullen treden met de Tweede Kamer.

Met dit antwoord stemde de Tweede Kamerfractie in, omdat in aan de beantwoording voorafgegaan politiek overleg tussen de Minister-President en de fractievoorzitter van de VVD de afspraak was gemaakt, dat bij eventuele uitbreiding er niet meer dan tussen drie en zes experimenten bij zouden komen.

De VVD-fractie was dan ook zeer verbaasd toen tijdens de begrotingsbehandeling CDA-woordvoerder Hermes plotseling met een motie kwam met het verzoek om het aantal middenschoolexperimenten met 20 à 30 uit te breiden. Gemaakte afspraken en overleg over de toegezegde notitie werden gewoon terzijde geschoven. Dit was de reden van de verontwaardiging bij de VVD-fractie.

De Minister-President begreep dit goed en veroordeelde dan ook het optreden van de CDA-fractie. Om die reden liet het CDA de motie dan ook niet in stemming komen. Het wachten is op de notitie van de bewindslieden. De VVD-fractie is dus niet tegen experimenten als zodanig maar wenst bij beslissingen daarover het Regeraaccoord nu en in de komende periode stipt uit te voeren.

(Voor nadere informatie: J. Franssen, tel. 070-614911, tst. 2029.)

Begroting Defensie 1984 – NAVO

Krachtenverhoudingen

Het beeld dat uit de Defensienota van de krachtenverhoudingen tussen Oost en West naar voren komt, vervult de VVD met zorg. Daaruit blijkt onder andere dat de Warschau-pact-strijdkrachten offensief zijn ingesteld.

De conventionele bewapening die aan de Oostgrens is opgesteld is in aantal en op diverse gebieden in kwaliteit superieur aan de NAVO. Toch vormen de NAVO-strijdkrachten de eerste trap van de afschrikking. De ont koppeling van conventionele en nucleaire verdediging (de afschrikking), die door velen wordt verdedigd, is onmogelijk zolang er geen evenwicht is in conventionele bewapening. De VVD pleit al jaar en dag voor het versterken van de conventionele verdediging om de afhankelijkheid van kernwapens, op welk niveau dan ook, te verminderen. Door de hoge kosten ervan is het erg moeilijk aan die wens te voldoen. De stellingname van de Regering dat wegens dat tekort een gedenucleariseerde zone in West-Europa destabiliserend zal werken, onderschrijft de VVD daarom ten volle. Ook is er geen evenwicht op het gebied van nucleaire bewapening, zoals uit de gegevens blijkt.

Op strategisch gebied in zekere mate, maar anderszins niet. Niet alleen met de stationering van SS-20, maar ook met modernisering en uitbreiding van de korte en middel-lange afstandcapaciteit, is de Sovjet-Unie voortgegaan. Onze bezorgdheid hierover moet duidelijk gemaakt worden in onderhandelingen, zoals Joris Voorhoeve heeft bepleit. De vraag is echter: welke mogelijkheden heeft de NAVO zich te verweren indien de Sovjet-Unie deze verweerpogingen op een wat cynische wijze beantwoordt.

Kruisraketten

Midden in 1984 zal er een definitief besluit vallen over plaatsing van kruisraketten. De positie van de VVD is immer duidelijk geweest; in een bondgenootschap noodzakelijke solidariteit moet Nederland zonodig bereid zijn mede het kruis van plaatsing van raketten op haar grondgebied te dragen, gezien het NAVO-besluit door Nederland volledig ondersteund een antwoord te geven op de bestaande krachtsverhoudingen; positieve resultaten van onderhandelingen kunnen daarin verandering brengen. Aan de Ministers is gevraagd of er verandering is gekomen in de positie van de Regering ten aanzien van plaatsing.

Europese samenwerking

Binnen de NAVO, maar ook in de IEPG wordt getracht om meer Europese samenwerking tot stand te brengen. Ook het Europese Parlement heeft al diverse malen van zich laten horen over veiligheidspolitiek. Daarnaast is gedachtenwisseling in de EPS belangrijk, ondanks het feit dat er een grote vrijblijvendheid mee verbonden is. Een basis om werkelijk over veiligheidspolitiek, over defensiezaken tot concrete afspraken te komen, ontbreekt. De EPS heeft overigens haar waarde in oplossen van problemen in de EG tot op zekere hoogte bewezen. Het probleem met de EG blijft toch wel dat niet alle lidstaten bereid zijn die Gemeenschap te zien als een instrument van veiligheidspolitiek in Europese dimensie. Toch is het duidelijk dat er in Europa gezocht wordt naar een invulling van de Europese dimensie in het veiligheidsbeleid. Daarvan geeft de Franse president blijk o.a. in zijn speech in Bonn op 24 november 1983, de Spaanse premier in zijn bijdrage in de Raad van Europa, de Belgische minister van Buitenlandse zaken, de heer Tindemans o.a. in een artikel in *Le Monde* van 23 december jl. Hij realiseert zich ook dat de EG problemen geeft, en stelt terecht de vraag waarom er geen uitbouw wordt gegeven aan de West-Europese Unie. Het Ministerie van buitenlandse Zaken geeft de WEU een lage prioriteit omdat men Atlantisch gericht is, maar zonder de Atlantici te verontachtzamen zou het misschien van belang zijn om niet doof te blijven voor de steeds sterker wordende signalen, die een Europese toon hebben. Het hoeft geen afbreuk te doen aan de NAVO. Ook de Teldersstichting, wetenschappelijk bureau van de VVD, heeft reeds indicaties in die richting gegeven.

Wat in de bijdrage van de heer Tindemans extra interessant is, is dat hij zich openstelt voor nieuwe initiatieven die verbreding en verdieping van de WEU inhouden. Van groot belang voor ons parlementariërs is zeker, dat er dan ook een duidelijke controle-relatie kan worden uitgewerkt. Zelfs een gezonde verhouding met het Europese Parlement is bij positieve benadering te realiseren.

Het wordt tijd dat de Nederlandse positie minder afhoudend wordt, nog sterker, na uitspraken van de heer Tindemans, zou een Benelux-initiatief ontwikkeld kunnen worden. Het zal niet de eerste keer zijn dat de Benelux het voortouw neemt in Europa, wij moeten de traditie voortzetten. Laten wij het niet vergeten: de WEU is gebaseerd op het verdrag van Brussel.

(Voor nadere informatie: J.D. Blaauw, tel. 070-614911, tst. 2989.)